

SXEDIO.19E

21.12.1891 (Μέρος Β): Η ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΑΝΑΜΙΕΗ ή ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 7.11.1891

Όταν τέλειωσε η υπόθεση της κατηγορίας στην προσφυγή του Διοικητή Αμμοχώστου και υποψήφιου για το εκλογικό διαμέρισμα Αμμοχώστου- Λάρνακας για μια θέση στο Νομοθετικό Συμβούλιο στις εκλογές της 7ης Νοεμβρίου του **1891**, Άρθουρ Γιαγκ, άρχισε η υπόθεση της υπεράσπισης με αγόρευση του συνηγόρου υπεράσπισης Κόλλιερ που είπε τα εξής:

" Η αγωγή εναντίον των πελατών μου περιορίζεται σε παράνομη επιρροή Επισκόπου και Αρχιμανδρίτη, γενικόν εκφοβισμό και στην υπόθεση της παύσης του Πρωτοπαπά και Παπαϊωάννου. Η κυριότερη κατηγορία είναι παράνομη εκκλησιαστική επιρροή. Χωρίς αυτήν δεν θα υπήρχε δίκη. Θα προσκαλέσω τον Αρχιμανδρίτη τον Επίσκοπο, τον Ευστάθιο και άλλους οι οποίοι θα μαρτυρήσουν ότι εργάστηκαν για να εμποδίσουν την επιτυχία του διοικητή. Το πράγμα είναι δικαιολογημένο και φυσικό. Θα καταθέσουν ότι η εκλογή του διοικητή θεωρήθηκε από την Εκκλησία, τους Αρχιερείς και το λαό ότι αντιβαίνει στα συμφέροντα του τόπου.

Κατά την **25ην** συγκροτήθηκε στην Αρχιεπισκοπή συλλαλητήριο κατά το οποίο αποφασίστηκε να υπάρξει ενέργεια εναντίον της υποψηφιότητας του διοικητή. Θεωρήθηκε αναγκαίο να σταλεί επιτροπή η οποία να ενεργήσει εναντίον του διοικητή.

Ο σκοπός για τον οποίο στάληκε επιτροπή για να ενεργήσει εναντίον του διοικητή ήταν διότι θεωρήθηκε αναγκαίο να έχουν αντιπροσώπους δικούς τους στο Νομοθετικό Συμβούλιο στο οποίο υπάρχει αρκετά ισχυρό αγγλικό στοιχείο.

Οι μάρτυρες θα διαψεύσουν ότι έκαναν χρήση των κατάρων τους ή των τριών Ιεραρχών. Αυτοί είπαν απλώς στους χωρικούς "δεν ήλθαμε να σας βιάσουμε για

ποιους να ψηφίσετε". Αυτό θα το καταθέσουν ενόρκως. Η μαρτυρία τους αυτή θα υποστηριχθεί από πολλούς οι οποίοι ήταν παρόντες και έτσι θα διαψευσθούν οι μαρτυρίες της κατηγορίας.

Ο Αρχιμανδρίτης θα πει τι έκαμε και ποια μέτρα έλαβε. Επίσης και ο Επίσκοπος Κερύνειας θα μαρτυρήσει ότι ουδέποτε μεταχειρίστηκε τέτοιες εκφράσεις. Εάν η εντιμότητα σας είναι πεπεισμένη ότι οι πελάτες μου δεν έλαβαν μέρος σε τίποτε, είναι περιττή η μαρτυρία τους. Αλλιώς θα δοθεί η μαρτυρία των πελατών μου και εκείνων οι οποίοι λέγονται πράκτορες. Τίποτε δεν μπορεί να αποδειχθεί για παράνομη επιρροή της Εκκλησίας.

Όσον αφορά το γενικό εκφοβισμό θα φανεί ότι δεν έγινε. Συνέβησαν μερικές έριδες, ως συμβαίνει σε όλες τις εκλογές. Η τάξη έπρεπε να τηρηθεί από την αστυνομία. Δεν είναι υπεύθυνοι για τούτο οι πελάτες μου.

Θα φανεί στο τέλος ότι ό,τι συνέβη ήταν μερικές έριδες οι οποίες δεν αρκούν για να ακυρώσουν την εκλογή. Λέγεται ότι πολλοί από φόβο δεν ψήφισαν το διοικητή. Θα αποδείξω ότι όσοι δεν ψήφισαν δεν το έκαμαν από φόβο, αλλά διότι πείστηκαν ότι ο διοικητής δεν ήταν ο αρμόδιος υποψήφιος τους και ότι θα διέπρατταν σφάλμα αν τον ψήφισαν.

Κάποιους μάρτυρες δεν τους πιστεύω. Ήταν θερμοί υποστηρικτές του διοικητή και γνωρίζουμε τι συμβαίνει στους εκλογικούς αγώνες. Πιθανόν να πείστηκαν ότι οι χωρικοί φοβήθηκαν. Και λοιπόν, θα αποδειχθεί ότι δεν υπήρξε παράνομη εκκλησιαστική επιρροή. Αφού ακούσετε τις μαρτυρίες για το ζήτημα αυτό, το σπουδαιότερο μέρος της δίκης πέφτει. Μένει η κατηγορία της δωροδοκίας και η κατηγορία της απαίτησης πληρωμής χρημάτων. Η κατηγορία για τη δωροδοκία είναι ασθενέστατη και θα διαψευσθεί.

Πρόσθετε η εφημερίδα "Σάλπιγξ":

Ο δικαστής νομίζει (θεωρεί) περιττήν την κατηγορία για τις **15** λίρες. Έτσι ο δικηγόρος του

Γιαγκ, Λάσσελ, αποσύρει τη κατηγορία αυτή.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Δεν πιστεύω ότι είναι ισχυρό και το ζήτημα της απαίτησης οφειλόμενων χρημάτων.

Στη συνέχεια κλήθηκε και κατέθεσε ο Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος, ο οποίος είπε ότι ο ίδιος ως βοηθός του Αρχιεπισκόπου ως και ο Άγιος Κερύνειας, ο ηγούμενος Κύκκου, ο Χριστόδουλος Μιχαηλίδης και οι Πασχάλης και Ευστάθιος Κωνσταντινίδης ανέλαβαν να καταπολεμήσουν την εκλογήν του διοικητή Γιαγκ.

Αναφερόμενος στην επίσκεψη του στο Ριζοκάρπασο είπε ότι εκεί συνάντησε μερικούς Χριστιανούς:

" Τους είπαμε, ήλθαμε να σας συμβουλευσουμε να μη ψηφίσετε για το διοικητή, αλλά για το Έθνος. Δεν είπαμε ποιους να ψηφίσουν. Όταν είπα για το Έθνος εννοούσα τους ιθαγενείς υποψηφίους. Με τον Οικονόμο πήγαμε σε ατέλειωτο σχολείο. Μιλήσαμε γι' αυτό και τον συμβούλευσα να το τελειώσει. Συμβουλευσαμε να μη ψηφίσουν το διοικητή, διότι είναι υπάλληλος και δεν μπορεί να ψηφίζει εναντίον της Κυβέρνησης. Δεν είπα για ποιους να ψηφίσουν, δεν είπα τίποτε για κατάρες των τριών Ιεραρχών, ούτε συνέλαβα κατά νουν τέτοια ιδέα.

Για την επίσκεψη στη Γιαλούσα και την παύση του πρωτοπαπά είπε ο Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος:

"Όταν βγήκαμε από τον εσπερινό, ο λαός και οι ιερείς με πλησίασαν. Εξέφρασα σ' αυτούς τη λύπη μου, διότι είχαν σημαία μαρωνιτική με το όνομα του διοικητή. Τους είπαμε "δεν ήλθαμε να σας βιάσουμε να ψηφίσετε για κανένα και ότι ήταν όλως περιττό να κάμετε τέτοια σημαία".

Ρώτησα για ποιους θα ψηφίσουν. Όλοι εκτός από εκείνους οι οποίοι έκαμαν τη σημαία μου είπαν "για το έθνος".

Αφού είπαν ότι θα ψηφίσουν για το έθνος ήταν περιττό να προσθέσω άλλο.

Όταν ήλθε ο Πρωτοπαπάς του έκαμα παρατηρήσεις για την απείθειά του και για τη σημαία και τον

έπαυσα, αλλά έγραψα στον Κύρο να του δώσει άδεια.

Δεν καταράστηκα, είπα μόνον "βρέ διάβολε".

Και στο Λεονάρισσο συμβούλευσα μόνο μετά τη λειτουργία, ούτε καταράστηκα, ούτε ιεράρχες, ούτε ανέφερα Αρχιεπίσκοπο. Πήγα ύστερα στο μέρος της ψηφοφορίας, έπειτα σε ένα καφενείο όπου πήρα καφέ και ύστερα σε ένα μπακάλικο, οπόθεν πάλιν έφυγα.

Δεν μίλησα, αλλά ούτε καταράστηκα εκεί. Στο καφενείο πήγα διότι κάποιος με προσκάλεσε να πάρω καφέ. Στο μπακάλικο ήλθε ο Παπά Ιωάννης από το Βασίλι, αλλά επειδή οι χωριανοί του ψήφισαν για τον διοικητή, δυσαρεστήθηκα και έφυγα. Πήγα σε ένα σπίτι. Τίποτε δεν συνέβη εκεί.

Αναφερόμενος γενικά στο ταξίδι του στην Καρπασία και τα άλλα χωριά ο Αρχιμανδρίτης πρόσθεσε:

Ο σκοπός του ταξιδιού μου απέβλεπε μόνο στην ενέργεια εναντίον του διοικητή. Ορκίζομαι ότι σε κανένα δεν είπα να ψηφίσει υπέρ ορισμένου προσώπου, καμιά κατάρα δεν μεταχειρίστηκα. Ο Πρωτοπαπάς είναι σεβάσμιος άνθρωπος. Για ένα καλό ιερέα είναι μεγάλη προσβολή η παύση. Του εξέφρασα τη λύπη μου, διότι μερικοί συγγενείς του ψήφισαν υπέρ του διοικητή. Δεν τον καταράστηκα. Πιθανόν να είπεν ότι θα παύσω και τον παπά Ιωάννη. Κανένας δεν μου είπε να τον συγχωρήσω. Άκουσα να τον αποκαλούν Ιούδα Ισκαριώτη και προδότη, αλλά δεν άκουσα το λόγο. Η γενική ιδέα ήταν ότι εργαζόταν υπέρ του διοικητή. Δεν είπα ότι όποιος ψηφίσει υπέρ του διοικητή και του Παΐσιου να έχει τη κατάρα των τριών Ιεραρχών".

Στη συνέχεια κατέθεσε ο Μητροπολίτης Κερύνειας Κύριλλος, ο οποίος είχε περιοδεύσει κι αυτός σε διάφορα χωριά της επαρχίας Αμμοχώστου και ο οποίος διέψευσε με τη σειρά του ότι καταράστηκε οποιονδήποτε:

"Ύστερα πήγα στη Περιστερώνα και Πηγή και επί τέλους στο Παραλίμνι. Μιλήσαμε για τον ίδιο σκοπό, δυο ημέρες πριν από τις εκλογές. Τους είπα τα ίδια

ότι εάν ψηφίσουν υπέρ του διοικητή θα είναι προς βλάβη των συμφερόντων της πατρίδας μας. Είναι ψέμα ότι καταράστηκα. Πουθενά δεν καταράστηκα. Ουδέποτε είπα "παιδί μου, πρέπει να με ακούσετε για να έχετε την ευχή μου, δεν πρέπει να ψηφίσετε υπέρ του διοικητή, αλλιώς θα έχετε την κατάρα μου, του Αρχιεπισκόπου, του Θεού και του ουρανού".

Είπα ευλογημένοι χριστιανοί, διότι αυτό είναι η συνήθης προσφώνηση την οποία κάμνουμε προς τους χριστιανούς όταν πρόκειται να τους μιλήσουμε αλλά ουδέποτε είπα "την ευχήν μου" ή κατάρες.

Σκοπός ήταν να πείσουμε το λαό να μη ψηφίσει υπέρ του διοικητή. Δεν ήμουν πράκτορας κανενός. Δεν ήλθα σε συνεννόηση με κανένα υποψήφιο για το ταξίδι μου. Κανένα υποψήφιο δεν υποστήριξα. Εργάστηκα κατ' ενολή της πόλης η οποία μας εξέλεξε αλλά και ως άτομο και ως Αρχιερέας ήταν καθήκον μου να εργασθώ".

Με την ολοκλήρωση της υπεράσπισης ο Δικαστής Τέμπλερ επιφύλαξε την απόφαση του για τις **6 Ιαννουαρίου 1892**.